

VỀ CÔNG TÁC ĐÀO TẠO TIẾN SĨ NGÀNH VĂN HOÁ THÔNG TIN HIỆN NAY

T.S. PHẠM QUANG NGHỊ*



Bộ trưởng Bộ Văn hóa - Thông tin Phạm Quang Nghị phát bằng Tiến sĩ tại Viện Văn hóa thông tin

Để xây dựng và phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến đậm đà bản sắc dân tộc, Nghị quyết Hội nghị lần thứ 5 Ban Chấp hành Trung ương (Khoá VIII) đã xác định năm quan điểm chỉ đạo cơ bản, trong đó có quan điểm: "Xây dựng và phát triển văn hoá là sự nghiệp của toàn dân do Đảng lãnh đạo, trong đó đội ngũ trí thức giữ vai trò quan trọng"(1). Trong hệ thống các giải pháp lớn xây dựng và phát triển văn hoá, Nghị quyết khẳng định: "Củng cố, kiện toàn hệ thống các khoa, trường đào tạo cán bộ văn hoá, nghệ thuật, thông tin, báo chí, các Viện nghiên cứu cả về tổ chức đội ngũ, giảng viên, chương trình, giáo trình. Tăng thêm điều kiện và phương tiện - kỹ

thuật, giảng dạy, học tập. Tổ chức tốt đào tạo trên đại học..."(2).

Từ lâu, ngành văn hoá thông tin rất coi trọng công tác đào tạo trên đại học. Cùng với việc đào tạo tài năng ở lĩnh vực sáng tạo, biểu diễn văn hoá nghệ thuật, công tác đào tạo cán bộ khoa học có học vị thạc sĩ, tiến sĩ sẽ góp phần tạo ra một đội ngũ cán bộ khoa học hoạt động trong lĩnh vực nghiên cứu, sáng tạo, biểu diễn văn hoá nghệ thuật, thông tin. Công việc này có ý nghĩa to lớn đối với sự nghiệp xây dựng và phát triển nền văn hoá Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

Từ năm 1991 đến nay, ngành văn hoá thông tin đã đào tạo được hơn ba mươi tiến sĩ. Hiện tại, 50 nghiên cứu sinh đang học tập tại Viện Văn hoá - Thông tin (trước là Viện Nghiên cứu

*BỘ TRƯỞNG BỘ VĂN HÓA - THÔNG TIN

Văn hoá nghệ thuật).

Tiến sĩ là học vị cao nhất trong hệ thống văn bằng đào tạo ở nước ta, để đạt được học vị tiến sĩ, mỗi nghiên cứu sinh phải trải qua quá trình học tập, nghiên cứu hết sức công phu, gian khổ; phải đổ mồ hôi trên từng dòng, từng trang luận án. Văn bằng tiến sĩ đồng thời cũng là kết quả đào tạo, hướng dẫn của nhà trường và của các giáo sư, các giảng viên trực tiếp hoặc gián tiếp tham gia vào quá trình đào tạo. Học vị tiến sĩ xác nhận tư cách khoa học của mỗi người. Có thể nói một cách khác, học vị này là sự xác nhận khả năng nghiên cứu độc lập của mỗi cán bộ khoa học. Văn bằng ấy là giá trị "vật thể"; là sự xác nhận của Nhà nước. Chúng ta còn phải tiếp tục phấn đấu để có được văn bằng "phi vật thể" thông qua sự công nhận, suy tôn của xã hội, nhân dân, đồng nghiệp. Như Các Mác đã nói, trong khoa học, không hề có con đường dễ dàng, trước chúng ta luôn luôn là con đường gập ghềnh, gian khổ, đòi hỏi mỗi nhà khoa học phải luôn luôn tự vượt lên mình, tự vượt lên những gì vừa mới đạt được mới hy vọng đạt tới những đỉnh cao khoa học.

— Viện Văn hoá - Thông tin, là một trong hai cơ sở đào tạo tiến sĩ của ngành, Viện cần giải quyết một số vấn đề sau:

- Thứ nhất, Viện Văn hoá - Thông tin phải nhanh chóng xây dựng chương trình, giáo trình, tài liệu tham khảo bậc tiến sĩ cho các chuyên ngành thuộc hai ngành văn hóa học, nghệ thuật học. Bộ Giáo dục và Đào tạo đã ban hành mã số đào tạo các chuyên ngành của hai ngành này. Ban lãnh đạo Viện phải cố gắng để hoàn thành sớm nhất và có chất lượng công việc này.

- Thứ hai, Viện Văn hoá - Thông tin phải chú ý huy động và tìm mọi cách, mọi phương pháp để tập hợp các chuyên gia, các nhà khoa học đầu ngành trong và ngoài Bộ, trong và ngoài nước tham gia công tác đào tạo tiến sĩ cho ngành văn hóa thông tin. Tìm mọi nguồn lực để phát triển công tác đào tạo cán bộ khoa học có trình độ cao của ngành ta. Mở rộng quan hệ

Phạm Quang Nghị - Về công tác đào tạo tiến sĩ ngành

hợp tác quốc tế trong lĩnh vực này.

- Thứ ba, chú trọng nâng cao chất lượng đào tạo tiến sĩ, những cán bộ khoa học xứng đáng với học vị mà họ được nhận. Như vậy, trong tất cả các công đoạn của quá trình đào tạo: tuyển sinh, giảng dạy, học tập, chấm tiểu luận chuyên đề, chấm luận án v.v..., phải đặt yếu tố chất lượng lên hàng đầu. Không chạy theo số lượng mà giảm uy tín của Ngành và Viện trong công tác đào tạo.

- Thứ tư, chú trọng gắn đào tạo tiến sĩ với công tác nghiên cứu khoa học của Viện, gắn đào tạo với thực tiễn của ngành văn hóa thông tin, để góp phần giải quyết những vấn đề thực tiễn của ngành văn hóa thông tin. Hiện tại, nhiều vấn đề lý luận, thực tiễn rất bức xúc đang đặt ra đòi hỏi giới nghiên cứu khoa học phải giải quyết như: làm thế nào giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc trong nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập kinh tế quốc tế; làm thế nào bảo tồn và phát triển văn hoá cổ truyền mà không nệ cổ, không khôi phục những tàn tích văn hoá lạc hậu; làm thế nào để tiếp thu tinh hoa văn hoá nhân loại mà vẫn giữ được bản sắc Việt Nam, v.v...

Muốn vậy, Viện phải xây dựng hệ thống đề tài cho mình. Khi xét duyệt đề tài cho luận án của nghiên cứu sinh phải chú trọng đến điều ấy. Làm sao để mỗi luận án của nghiên cứu sinh phải góp phần đắc lực giải quyết những vấn đề lý luận và thực tiễn của ngành.

Để thực hiện tốt Nghị quyết Hội nghị lần thứ 5 Ban Chấp hành Trung ương (Khóa VIII), tổ chức tốt công tác đào tạo trên đại học là việc làm cấp bách, có ý nghĩa to lớn, không chỉ đối với hôm nay mà cả đối với mai sau; không chỉ đối với toàn ngành mà với cả nước.

Hà Nội, 11/2003

P.Q.N

Chú thích:

- (1) Văn kiện Hội nghị lần thứ 5 BCHTU Khóa VIII, NXB Chính trị quốc gia, H, 1998, tr 57.
- (2) Sđd, Tr 79.

